



Innst. 161 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 41 L (2012–2013)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i energiloven

Til Stortinget

Sammendrag

Olje- og energidepartementet foreslår i proposisjonen endringer i energiloven kapittel 2 om saksbehandling. Det vises til Meld. St. 14 (2011–2012) Vi bygger Norge – om utbyggingen av strømmettet (nettmeldingen), der det ble varslet en endring av konsekssjonsbehandlingen for større kraftledningssaker. I tråd med nettmeldingen foreslår departementet at vedtakskompetansen i større kraftledningssaker flyttes til Kongen i statsråd. Det foreslås samtidig at vedtakskompetansen også flyttes i kraftledningssaker som behandles sammen med en sak etter vassdragslovgivningen hvor vedtakskompetansen er lagt til Kongen i statsråd.

Det er også varslet i nettmeldingen at det skal innføres et krav om ekstern kvalitetssikring i større kraftledningssaker, og at departementet avgir en uttalelse til søkerens vurdering av behov og konseptvalg. Det foreslås i denne proposisjonen at disse endringene skal fremgå i energiloven.

Nettmeldingen forutsetter tre endringer i konsekssjonsprosessen for store kraftledningsprosjekter. For det første forutsettes det et krav om at nettselskapene får ansvar for å få utført ekstern kvalitetssikring av sine konseptvalgsutredninger. For det andre forutsettes det en uttalelse fra departementet før prosjektet kan meldes etter bestemmelsene om konsekssjutsutredninger. En tredje endring er at vedtakskompetansen for enkelte kraftledningsprosjekter flyttes fra

NVE i første instans og departementet i andre instans, til vedtak direkte av Kongen i statsråd.

I Meld. St. 14 (2011–2012) er store kraftledninger definert som kraftledninger på spenningsnivå fra og med 300 kV og oppover, og som er lenger enn 20 km og som omfattes av konsekssjutsutredningsforskriften etter plan- og bygningsloven.

Regjeringen foreslår å innføre krav om ekstern kvalitetssikring av store kraftledningsprosjekter. Formålet med kvalitetssikringen er å styrke energimyndighetenes styring med konseptvalget ved å sikre den faglige kvaliteten av beslutningsgrunnlaget.

Den eksterne kvalitetssikringen skal gjennomføres etter at nettselskapet har identifisert et behov for tiltak og har bestemt seg for hvilket konsept som er egnet for å møte behovet. Den eksterne kvalitetssikringen vil være det siste steget før prosessen går over fra planleggingsfasen til konsekssjonsbehandlingen av prosjektet.

Olje- og energidepartementet har hjemmel til å fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for i søknaden og hjemmel til å gi forskrifter til gjennomføring og utfylling av loven og dens virkeområde. Når det gjelder kompetansen til å fatte vedtak etter energiloven, er denne med visse unntak lagt til departementet. I nettmeldingen ble det lagt opp til at vedtakskompetansen for større kraftledninger skal flyttes til Kongen i statsråd.

Det foreslås i proposisjonen at vedtakskompetansen for større kraftledningsanlegg fastsettes i forskrift og sammen med endringen av vedtakskompetanse for kraftledninger som behandles i tilknytning til søknader etter vassdragslovgivningen. Konessjoner etter energiloven om bygging av anlegg for produksjon, omforming og overføring av elektrisk energi, foreslås samordnet – og skal avgjøres av samme myndighet som etter vassdragslovgivningen når tiltakene behandles samlet.

Forslaget medfører at klageadgangen på NVEs vedtak etter energiloven bortfaller sammenlignet med dagens ordning, og NVE vil avgi innstilling til departementet istedenfor å fatte vedtak. Dette medfører ikke andre konsekvenser for de berørte enn at klageadgangen erstattes med en reell adgang til å komme med merknader til NVEs innstilling.

Det foreslås videre at vedtaksmyndigheten etter energiloven fastsettes i forskrift sammen med endringene av vedtakskompetanse for større kraftledningsanlegg. Bestemmelsen er inntatt i nytt annet punktum i energiloven § 2-2 første ledd.

Departementet viser til at formålet med de endringer som foreslås i proposisjonen, blant annet er å få en tidligere politisk involvering i de store kraftledningssakene og en mer effektiv konsesjonsprosess. Det vil fortsatt være en omfattende behandling både av NVE og av departementet før tilråding fremmes for Kongen i statsråd. Nettselskapene vil få noe økte kostnader til ekstern kvalitetssikring av behov og konseptvalg. Departementets ressursbruk på saksbehandling i en slik tidlig fase vil i noen grad øke. På den annen side vil bortfall av den innledende klagebehandling i NVE redusere behovet for saksbehandlingsskapasitet.

Samordning av behandlingen av vannkraftsaker hvor Kongen i statsråd fatter vedtak og tilhørende kraftledninger, vil føre til at det ikke er nødvendig å behandle kraftledningssaken etter at det er gitt konsesjon i vannkraftsaken. Dette vil føre til en mer rasjonell bruk av saksbehandlingsskapasitet, og vil redusere saksbehandlingstiden.

En oppsummering av høringsinstansenes syn på de foreslåtte endringene i energiloven er inntatt i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, mener sikker og forutsigbar levering av elektrisk kraft er avgjørende for samfunnet. I dag er tilgang til elektrisitet en forutsetning for de fleste prosesser både i husholdningene, det offentlige og

næringslivet. Følgelig mener komiteen at utviklingen av kraftnettet er en prioritert oppgave, og at konsesjonsbehandlingstiden og effektiviteten i konsesjonsbehandlingssprosessen for nettprosjekter bør styrkes.

Komiteen viser til at endringene som foreslås i Prop. 41 L (2012–2013) ble varslet av regjeringen i Meld. St. 14 (2011–2012) Vi bygger Norge – om utbyggingen av strømmettet (Nettmeldingen). Komiteen viser derfor til behandlingen av nettmeldingen i Innst. 287 S (2011–2012).

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

til lov om endringer i energiloven

I

I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. gjøres følgende endringer:

§ 2-1 tredje ledd annet punktum og nytt tredje punktum skal lyde:

Departementet kan fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for, *herunder krav om gjennomføring av ekstern kvalitetssikring. Kreves gjennomføring av ekstern kvalitetssikring, skal departementet avgi en uttalelse om behov og konseptvalg før prosjektet kan meldes og omsøkes.*

§ 2-1 fjerde ledd skal lyde:

Samtidig med søknad om kraftverksutbygging etter vassdragslovgivningen skal det som regel innsendes søknad om bygging av anlegg for produksjon, omforming og overføring av *elektrisk energi*.

§ 2-2 første ledd skal lyde:

Vedtak etter denne lov fattes av departementet. *Kongen kan fastsette forskrifter om at nærmere bestemte vedtak etter § 3-1 skal fattes av Kongen i statsråd.* Konsesjon etter denne lov kan ikke erstattes av rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.

§ 9-7 oppheves.

II

1. Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.
2. Endringene i § 2-1 tredje ledd annet punktum og nytt tredje punktum får ikke anvendelse for saker som er meldt til konsesjonsmyndighetene på tidspunktet for lovens ikrafttredelse.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 13. desember 2012

Erling Sande
leder

Eirin Sund
ordfører

